

Dosarul nr. 2ra-1034/23
2-22115688-01-2ra-25062023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (L. Trocin)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vițu Daniela,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vițu Daniela împotriva lui Țurcanu Gheorghe, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și protecția Familiei Fălești, cu privire la decăderea din drepturi părintești,
împotriva deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Vițu Daniela și a fost menținută hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești,

c o n s t a t ă :

La 08 august 2022, Vițu Daniela a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Țurcanu Gheorghe, privind decăderea din drepturile părintești în privința copilului XXX.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta, invocă că, în anul 2001 a stabilit relații de concubinaj cu Țurcanu Gheorghe, născut la 26.05.1980, și s-au instalat cu traiul în satul XXX. Din concubinaj, la data de XXX. La data 29 aprilie 2002 a încheiat căsătoria cu pârâtul Țurcanu Gheorghe, care a fost înregistrată la Primăria com. XXX. Căsătoria a fost trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. 02. După căsătorie și-a ales numele soțului „Țurcanu”, până la căsătorie a fost „Vițu”.

Din căsătorie, la data de XXX, care se află la întreținerea ei. A relatat că, copilul minor, XXX, se află la întreținerea sa și începând cu anul 2007 locuiește separat de pârât. Prin hotărârea din 22 ianuarie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, căsătoria a fost desfăcută și a fost stabilit domiciliul copilului minor XXX, cu mama. Pârâtul nu acordă sprijin material la întreținerea copilului minor, mai mult ca atât, din anul 2008 nici nu s-a interesat de soarta acestuia.

A indicat reclamanta că, la data de 17 septembrie 2018 a încheiat căsătoria cu Gîdei Igor, născut la 09.08.1979 în satul Ciuciulea, raionul Glodeni, cetățean al Ucrainei, care a fost înregistrată la Oficiul stare civilă Malinovsk, regiunea Odessa. Căsătoria a fost trecută în registrul actelor de stare civilă la nr. 2404. A intenționat să

depună cerere de dobândire a cetățeniei ucrainene și în acest caz este necesar să prezinte organelor abilitate, acordul tatălui biologic al copilului s-au hotărârea judecătorească privind decăderea din drepturile părintești.

Consideră că decăderea din drepturile părintești a lui Țurcanu Gheorghe va fi în exclusivitate în interesul copilului minor.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, cererea de chemare în judecată înaintată de Vițu Daniela împotriva lui Țurcanu Gheorghe, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistența Socială și Protecția Familiei Fălești, privind decăderea din drepturile părintești, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 28 decembrie 2022, Vițu Daniela a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă.

Prin decizia din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Vițu Daniela și a fost menținută hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești.

Pentru a decide astfel instanța de apel a reținut că, legea expres prevede posibilitatea decăderii din drepturile părintești, doar în cazul constatării faptului eschivării de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la achitarea pensiei de întreținere, fapt prin care s-ar aduce un prejudiciu material copilului. Ori de câte ori părinții exercită ocrotirea părintească într-un mod contrar intereselor minorului, periclitând prin aceasta dezvoltarea fizică, morală și intelectuală a copilului, ei riscă să-și piardă drepturile părintești pe cale judecătorească.

A invocat că, Vițu Daniela nu a adus probe care să demonstreze, că Țurcanu Gheorghe se eschivează cu rea credință de la exercitarea obligațiilor prin neacordarea sprijinului material la întreținerea copilului, or, prezentarea certificatului eliberat de Primăria sat. Călinești, care confirmă că Țurcanu Gheorghe nu locuiește în teritoriu de mai bine de 15 ani, fiind plecat din localitate și locul aflării acestuia nefiind cunoscut, nu poate fi apreciat ca un argument în admiterea cerințelor înaintate cu privire la decăderea lui Țurcanu Gheorghe din drepturile părintești. Prin urmare, argumentul privind eschivarea cu rea credință a tatălui Țurcanu Gheorghe de la obligația de întreținere a copilului minor comun XXX, nu și-a găsit confirmare din probele prezentate.

A mai indicat Curtea de Apel Bălți că, alt temei pentru decăderea lui Țurcanu Gheorghe din drepturi părintești este că, reclamanta/apelanta Vițu Daniela a înregistrat căsătoria cu Gîdei Igor, cetățean al Ucrainei, intenționând să depună cerere de dobândire a cetățeniei ucrainene, iar pentru copilul său urmează să prezinte organelor abilitate acordul tatălui biologic sau hotărârea judecătorească privind decăderea din drepturile părintești. Acest motiv nu poate fi apreciat în favoarea cerințelor de decădere a lui Țurcanu Gheorghe din drepturile părintești, or reclamanta nu a demonstrat că, dobândirea cetățeniei altui stat este în interesul superior al copilului.

A menționat instanța de apel că, pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul că tatăl copilului, Țurcanu Gheorghe nu acordă sprijin material la întreținerea copilului, este necesară existența unor probe concludente și pertinente care ar

demonstra cu certitudine că părintele se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la acordarea sprijinului material, fapt care nu s-a demonstrat la caz.

A notat că, decăderea din drepturile părintești este o sancțiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată față de părinți numai după ce se va constata că alte măsuri luate față de părinții ce nu-și onorează obligațiile nu au dat nici un efect. Astfel, este cert că legăturile de familie pot fi destrămate doar în circumstanțe excepționale și e nevoie de întreprins toate măsurile posibile pentru păstrarea relațiilor personale și, dacă este cazul, de a „reconstitui” familia.

La 06 iunie 2023, Vițu Daniela a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, conform prevederilor art. 67 lit. a) din Codul familiei „părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești”.

Menționează că din anul 2008, pârâtul, Țurcanu Gheorghe, nu s-a interesat de soarta copilului.

Relatează că, a încheiat căsătoria cu cet. Gîdei Igor și dorește să depun cerere privind dobândirea cetățeniei ucrainene împreună cu copilul și în acest caz este necesar să prezint organelor abilitate, acordul tatălui biologic al copilului s-au hotărârea judecătorească privind decăderea din drepturile părintești.

Indică că, este în imposibilitate de a obține acordul tatălui biologic al copilului, pe motiv că din anul 2008 nu cunoaște locul aflării acestuia. Direcția Generală asistență Socială, Protecția Familiei și copilului Fălești, nu-și poate exprima acordul privind decăderea din dreptul părintesc, pe motiv că nu cunoaște nimic despre Țurcanu Gheorghe.

Consideră că, decăderea din drepturile părintești a lui Țurcanu Gheorghe, va fi în exclusivitate în interesul copilului și dacă vor înceta împrejurările care au condus la decăderea din aceste drepturi și dacă restabilirea în drepturile părintești va fi în interesul copilului, are tot dreptul de a fi restabilit.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 06 aprilie 2023.

La 04 iulie 2023, copia deciziei din 06 aprilie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d. 55).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Vițu Daniela, la 06 iunie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 27 iulie 2023, a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Vițu Daniela cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire, anexată la materialele dosarului (f.d. 63).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Vițu Daniela a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Vițu Daniela, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vițu Daniela.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc